

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Olena BABCHUK,
Ph.D., Associate Professor
The Head of Department of Family and
Special Pedagogy and Psychology
Odesa, State institution
«South Ukrainian National Pedagogical
University named after K.D. Ushinsky»,
Odesa (Ukraine)
e-mail: Babchuk.OG@pdpu.edu.ua

ORGANIZATION OF THE COMMUNICATIVE PROCESS IN AN INSTITUTION OF PRE-SCHOOL EDUCATION

The professional activity of a preschool teacher is associated with the need for constant communication with a wide range of people: children with various individual and psychological characteristics; parents with different educational and age status; colleagues, the administration of the preschool education institution, social partners, etc. This fact indicates the communicative responsibility of specialists and increased requirements for the level of their communicative knowledge and skills.

In the Professional Standard of a preschool teacher, one of the labor activities of a preschool teacher is the organization of the educational process based on direct communication with each child, taking into account his educational needs. The educator acts as the main organizer and active participant of the communicative environment in the educational process, his image is a linguistic authority for the child [10].

Currently, the requirements for the quality of the professional functions of a teacher are significantly increased, which is due to the freedom of creativity, the variability of complex and partial programs, and the variety of types of preschool education institutions. In the process of successfully solving educational tasks in a preschool education institution, a special role is played by the character of the

teacher (communicativeness, optimism, humor, intelligence, purposefulness, etc.), as well as his professional qualities.

Within the framework of the problem posed by us, it is necessary to emphasize the priority of skills in the field of communication (setting and solving communicative tasks, mastering the techniques of productive communication, etc.). Close attention of researchers to communicative processes in pedagogy can be explained by the fact that this is the central link, the essence of the profession. Communication is the driving mechanism of any education.

An objective study of the problem of communicative training of students of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty «Preschool Education» is possible only with the help of relying on real communicative training of preschoolers, which is an important and necessary prerequisite for the implementation of the tasks set by us. A preschool teacher must know and understand the age and individual characteristics of children at each age stage. Otherwise, it is unlikely that he will be able to determine the goals, content and methods of effective formation of communicative knowledge and skills in a child.

It is necessary to speak about the communicative education of preschoolers rather carefully and cautiously, since at various stages of preschool childhood there is an adequate and significant change in the nature of education, upbringing and development in the variety of their relationships. In connection with such gradual changes, the nature of pedagogical support is also changing. For effective communicative activity, a teacher must know that communication permeates the entire system of pedagogical influence, every microelement of it. The educator needs to master the communicative structure of the entire educational process. For this, the ability to simultaneously solve two problems is necessary: to construct the peculiarities of one's behavior (one's pedagogical individuality), one's relations with children, that is, the style of communication, and to construct expressive means of communicative influence. The second component is constantly changing under the influence of emerging pedagogical and, accordingly, communicative tasks [8].

The effectiveness of the implementation of pedagogical activities in a children's institution largely depends on the nature of the interaction of adults with children. Researchers A. Bogush [1], T. Dutkevich [4], S. Kulachkivska [7], M. Golyardyk and L. Dyka [3], V. Partola and M. Smolyaniuk [9], Yu. Kosenko [5] and others show the relationship between the teacher's and children's communication style and the nature of relationships in the children's community. Scientists note that the teacher must remember that when using communication styles, it is necessary to take into account the formation and development of the child's self-esteem, his desire to be better. In this regard, the pedagogical position of the educator is manifested in the recognition of the individuality of the child, his uniqueness; involves the creation of such pedagogical conditions that would contribute to the disclosure of children's potential, creative abilities and communicative activity.

In this regard, one of the important tasks facing preschool teachers today is choosing the right style of interaction with children, providing pedagogical support to the child in the formation of his individuality. At the same time, an important role is played by the ability of an adult to select speech means and methods of communication that contribute to the regulation of the child's behavior.

In the case of personality-oriented interaction with children of preschool age, the priority methods of communication are recognition, understanding, acceptance of the child's personality, taking into account his feelings and wishes. The teacher's personal position consists in building communication situations with children as full-fledged partners, which excludes all kinds of manipulation. The best communication tactic is cooperation using various communication tools that stimulate children's activity [6].

Rejection of the corporate stereotype "the teacher is always right" involves the ability to treat certain moments of the pedagogical situation with humor, to be ready to smile, to have tones and semitones; listen and hear the child without interrupting his statements; to influence children not directly, but indirectly, by creating conditions for the manifestation of the desired quality in them; do not be afraid of feedback, even if it is unpredictable.

In addition, there are a number of psychological barriers associated with the manifestation of standardization in the behavior of teachers, the normativity of views on the child, the incorrect use of stimulating material to activate children's language activity, the inability to create conditions that motivate the process of communication in the situation of interaction «educator-child». Such qualities of the teacher's personality as intemperance, emotional instability, rigidity, aggressiveness, self-doubt, timidity, isolation, etc. have a certain influence on the emergence of barriers in the process of interaction with children [2].

The analysis of pedagogical practice shows that educators cite external factors as causes of difficulties: lack of time, financial difficulties, children's irregular attendance of children's education institutions.

In this regard, pedagogical universities face the task of teaching students effective communication and the formation of communicative competence as a key component of the educator's professionalism.

Thus, the organization of the communicative process in a preschool education institution has its own characteristics, due to the specifics of the educator's professional activity. It should be emphasized that such activity is connected, first of all, with the age and individual possibilities of children's communication, with the creation of conditions for the transformation of each child into a subject of pedagogical activity, an equal participant in the dialogue with an adult. In this regard, when teaching effective communication, it is important to teach future educators to build subject-subject relationships, optimally use means of communication in accordance with the age characteristics of the communication partner, listen empathetically, and follow the rules of etiquette in communication.

References:

1. Богуш А.М. Діти і соціум: особливості соціалізації дітей дошкільного віку та молодшого шкільного віку : монографія / А.М. Богуш, Л.О. Варяниця, Н.В. Гавриш та ін. ; наук. ред. А. М. Богуш ; за заг. ред. Н. В. Гавриш. Луганськ: Альма-матер, 2006. 368 с.

2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 256с.

3. Голярдик Н.А., Дика Л.Л. Педагогічне спілкування як фактор взаємодії викладача і студентів у вищих навчальних закладах. Збірник наукових праць Національної Академії державної прикордонної служби України Серія: Педагогічні та психологічні науки. Педагогічні науки. 2014. № 2 (71). С. 64–73.

4. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.

5. Косенко Ю.М. Основи педагогічної майстерності вихователя. Навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільна освіта». Маріуполь : Вид-во «Азов'є», 2013. 330 с.

6. Кость С.П., Сюсько Т.Я. Використання особистісно-орієнтованого підходу у формуванні мовленнєвої компетентності дітей старшого дошкільного віку. *Молодий вчений*. 2020. № 8 (84). С.22–26.

7. Кулачківська С.Є. Віковий аспект психічного розвитку дитини дошкільника. Психічний розвиток дитини дошкільника. Навчальний посібник для педагогів. Київ: Світоч, 2004. 75 с.

8. Мороз-Рекотова Л.В. Професійно-комунікативна культура вихователя закладу дошкільної освіти: навчальний посібник. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2020. 208 с.

9. Партола В.В., Смолянук Н.М. Засвоєння майбутніми вихователями дитячого садка різних стилів педагогічного спілкування під час вивчення дисциплін природничо-математичного циклу. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2016. Вип. 51. С. 261–267.

10. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»: Наказ Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 року № 755-21. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

ЗМІСТ

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Babchuk O.

Organization of the communicative process in an institution of pre-school education3

Березовська Л.І.

Цифрова компетентність як складник професійної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти..... 8

Богущ А.

Технологічний підхід у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти.. 14

Гуданич Н.

Фасилітативна підтримка розвитку пізнавальної ініціативності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій 20

Діхтяренко С.

Конструювання як інноваційно-креативна технологія у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи 25

Lystopad O.

Professionally oriented potential of the educational environment of a pedagogical university 31

Моргун В.

Організаційні засади методичної роботи в закладі дошкільної освіти 37

Найда Р.

Дуальна форма освіти як нововведення у професійній підготовці майбутніх вихователів у ЗВО 42

Фроленкова Н., Л. Тімченко.

Професійна самореалізація майбутніх фахівців дошкільної освіти як психолого-педагогічна проблема..... 47

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЦІ (ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

Аржанухіна С., О. Перцова., Ю. Богославська.

Використання методів арт-терапії у формуванні міжособистісних відносин дошкільників та молодших школярів 52

Борова В.

Використання моделювання в педагогічному коригуванні звукової культури мовлення дітей старшого дошкільного віку 56

Vertel A.

Helmut figdor's psychoanalytic pedagogy: in-depth psychological aspects of the work of a psychoanalytic-oriented teacher at an institution of pre-school educational 60

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

